Maandag 8 November 1943 DAGBLAD 60ste Jaargang, No. 4049

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand (Aruba ƒ 2.—) bij vooruitbetaling
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI, Bredestraat, Kralendijk.

Russen veroveren Fastov.

Vliegende Forten vallen Düren in West-Duitsland aan.

Mignano door 5e leger genomen; 8 leger steekt rivier de Sinella over.

Bombardementen op Split en Metkovic in Joegoslavië.

2 Japanse kruisers vernield, 7 beschadigd bij grote luchtaanval op Rabaul.

VATICAANSTAD NIET DOOR GEALLIEERDEN GEBOMBARDEERD.

Het Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika ontkende iets te weten van het bombardement op Vaticaanstad in de nacht van Vrijdag gelijk gemeld door de radio's van Berlijn en Rome. Een onderzoek heeft uitgewezen, dat alle Geallieerde nachtbommenwerpers in dit gebied hun bases die nacht niet verlaten hebben. (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 7.11).

EEN VLIEGTUIG DEED DE AANVAL OP VATICAANSTAD.

In een telegram van Cardinaal Maglione aan den Pauselijken Nuntius in Colombia, deelde de Pauselijke Staatssecretaris mede, dat in de nacht van Vrijdag een vliegtuig enige tijd boven Vaticaanstad vloog en vier bommen wierp welke vielen in de nabijheid van de St. Pieter, aldus zeide de radio van New York. De Cardinaal zou hebben gemeld, dat er weinig slachtoffers te betreuren vielen, doch dat behoorlijke schade werd aangericht.

CARDINAAL HLOND GEWOND?

De radio van Berlijn beweerde, dat Zijne Eminentie August Cardinaal Hlond, Aartsbisschop van Warszawa, gewond werd bij de luchtaanval van Vrijdagnacht op Vaticaanstad. (Londen, (AP) 7.11).

BRITSE BOMMEN?

De radio van Parijs zeide, dat volgens het Italiaanse nieuwsblad „Popolo d'Italia" onder nazie-toezicht, de bommen, welke werden geworpen op Vaticaanstad, aan hun vorm en kleur zijn herkend als Britse (Londen, (AP) 8.11).

WAT BINNEN EEN JAAR BEREIKT WERD.

Een jaar oorlog tegen de Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten in het Middellandse Zeegebied heeft de Luftwafe bijna 600 vliegtuigen gekost, die vernield werden in luchtgevechten of door bombardement op haar luchtbases. Een bekendmaking van de Noordamerikaanse legerluchtmacht en de Royal Airforce herinnerde aan het begin van de Geallieerde luchtactiviteiten in Frans Afrika een jaar geleden en zeide, dat deze „een grote bijdrage zijn geweest ter verzwakking van de Luftwaffe over geheel Europa".

De Geallieerde verliezen tijdens dezelfde periode bedroegen ongeveer één-vierde van het vijandelijke aantal. Onder de andere resultaten, die tijdens een jaar van de luchtoorlog in dit gebied geboekt werden, werd het tot zinken brengen van 185 vijandelijke schepen genoemd met een totaal van ongeveer 173.400 ton.

Nog 353 andere werden beschadigd met een totaal van 560.800 ton. Bijna 100.000 ton aan bommen werd geworpen. De enkele Spitfires, die landden ogenblikkelijk nadat de Geallieerde troepen de vliegvelden op 8 November 1942 veroverden, vormden het begin van een ontzaggelijke luchtmacht, welke in het afgelopen jaar in het Middellandse Zeegebied werd opgebouwd en steeds meer afbreuk doet aan de nijverheid en de verbindingswegen waarvan de Duitse legers afhankelijk zijn.

Thans vormen de Noordamerikaanse 12e en 15e luchtmachten samen met de eenheden van de Raf in dit gebied een der machtigste en waarschijnlijk meest veelzijdige luchtmachten. Men heeft duizenden bommenwerpers van vrijwel elk soort, alsook gevechtsvliegtuigen, toestellen voor het vervoer van troepen en goederen.

Een groot gebied heeft reeds het gewicht van haar bommen gevoeld. De doelen liggen van Zuid-Frankrijk, door Duitsland, Oostenrijk, Italië en Joegoslavië tot Hellas en vroeger ook in Tunis, op Pantelleria, Sicilië en Sardinië. (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 7.11).

GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ'S VAN NOORD-AFRIKA.

Zondag.

„Er ontstonden hevige gevechten aan het front van het 5e leger nu onze voortrukkende troepen stuiten op vijandelijke sterktepunten. De winsten, welke aan het front van het 8e leger gemaakt werden, zijn geconsolideerd en verder werden nog enkele belangrijke hoogten veroverd. Onder de genomen plaatsen behoren Cupello, Palmoli en Tufillo. Men stiet op vijandelijke slopingen en grote mijnenvelden.

Zware bommenwerpers vielen Zaterdag bruggen en spoorwegverbindingen te Fiora en ten Noorden van Orbetello aan. Gevechtsbommenwerpers geëscorteerd door lange afstands gevechtsvliegtuigen, vielen de spoorlijnen en bruggen nabij Monte Molino en Orvieto aan. Gevechtsbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen vielen kanonstellingen, wegenkruispunten en motorvoertuigen aan tussen Cassino en Atina. Tanks en motorvoertuigen werden gebombardeerd en beschoten nabij Gioia, terwijl andere gevechtsbommenwerpers een groot aantal motorvoertuigen aanvielen te Metkovic in Joegoslavië en een trein nabij Ploca beschoten. Bij al deze verrichtingen werden 4 vijandelijke vliegtuigen vernield. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist.

In de nacht van 5 op 6 November bombardeerden en beschoten lichte bommenwerpers vijandelijke motorvoertuigen nabij Pescara en Livorno. Wegenkruispunten te Magliano en Poggio Nativo werden eveneens aangevallen" (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 7.11).

Maandag.

„Vernomen wordt, dat de haven van Durazzo (Albanië) in de nacht van 2 op 3 November door 2 torpedojagers werd gebombardeerd.

Aan het front van het 5e leger werden verschillende tegenaanvallen afgeslagen en verdere vorderingen gemaakt. De troepen van het 8e leger, waartoe Brits Indische leger-eenheden behoren, maakten voortgang. De stad Caruchio en de dorpen Casalbordino en Sterfni werden veroverd.

Middelzware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht vielen de haven van Ancona gisteren aan, terwijl andere Ulcinj in Joegoslavië aanvielen. Middelzware en lichte bommenwerpers, alsook gevechtsbommenwerpers, en gevechtsvliegtuigen bevonden zich gisteren boven het gevechtsgebied en vielen kanonstellingen, spoorwegverbindingen en troepenconcentraties aan. Gevechtsbommenwerpers geëscorteerd door gevechtsvliegtuigen, vielen de haven van Split aan de Dalmatische kust aan en lieten een schip in zinkende toestand achter. Een petroleum-opslagplaats werd getroffen. Bij al deze verrichtingen werd 1 onzer vliegtuigen vermist. Het is thans bekend, dat nog 2 vijandelijke vliegtuigen op 6 November vernield werden" (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 8.11).

MIGNANO VEROVERD.

De radio van Algiers deelde mede, dat de troepen van het 5e leger de Italiaanse stad Mignano veroverd hebben. Mignano ligt aan de weg, welke door het binnenland in Noordelijke richting leidt naar Rome. Het Geallieerde Hoofdkwartier meldde gisteren, dat het 5e leger de overheersende hoogten nabij Mignano bezette.

De radio zeide ook, dat het 5e leger tot op 16 kilometer ten Noorden van Venafro voortrukte in een plotselinge aanval.

Het 8e leger rukte langs de Adriatische kust voort voorbij de rivier de Sinella. (Londen, (AP) 8.11).

HET DUITSE BLOED VLOEIT...

De triomfantelijke Russen stormden vooruit in een der bloedigste weekeinden van de oorlog en hakten op methodische wijze de Duitsers in de pan, die zich wanordelijk terugtrokken. Al de Duitse legers in het Zuiden werden nu bedreigd met een ramp, welke het verlies van Kiev door de indringers in het niet zal doen verzinken. Berlijn zelf gaf door middel van het Scandinavische Telegraafbureau toe, dat het Duitse bloed vloeit als het nooit tevoren gevloeid heeft aan het Russische front. Men gaf toe, dat de terugtrekking van de Oekraïne hoofdstad bedoeld was om de Duitse strijdkrachten in die sector in veiligheid te brengen, doch dat nieuwe Russische aanvallen „de Duitse stellingen in groter gevaar hebben gebracht dan tevoren". Op de Krim, waar de Duitsers de Russische landingsoperaties als van minder belang wilden voorstellen, gaven zij thans toe, dat het Russische leger voldoende strijdkrachten aan land heeft gezet om krachtige aanvallen te doen op de belegerde indringers. (Londen, (AP) 7.11).

Prinses Juliana in Suriname.

Zaterdag was er in het Paleis van den Gouverneur een receptie ter ere van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, waar meer dan 700 personen aanwezig waren. De Prinses onderhield zich met vele der gasten, o.a. met de leden van de bemanning van een Nederlands koopvaardijschip, waarmede Zij geruime tijd sprak.

Van de buitenlandse gasten noemen wij de Noordamerikaanse, Braziliaanse en Britse Consuls. Zaterdag heeft de Prinses, vergezeld van Gouverneur Prof. J. Coenraad Kielstra langdurige bezoeken gebracht aan de mijnbedrijven van de Billiton-Maatschappij te Smalkaldenen van de Surinaamse en Noordamerikaanse aluminium- en bauxiet maatschappijen te Paranam.

De Directeur van de Surinaamse bauxiet maatschappij, Ir. J. de Greve, verwelkomde Hare Koninklijke Hoogheid met een korte rede, waarin hij er op wees, dat er gezamenlijke werkzaamheden der Nederlandse en Noordamerikaanse bedrijven tot het hoogst hogelijke punt waren opgevoerd. De Prinses heeft alles met grote belangstelling gade geslagen.

De Hoge Gast bezocht ook het lepra hospitaal te Domburg, waar de Heer Kaulesar Sukul, ondervoorzitter van de Staten, Haar begroette met een Hindostaans gebed en een toespraak in het Nederlands. Een Hindoe-priester die sprak uit naam van de Hindoestaanse bevolking van het district Suriname, vroeg der Prinses: „Wilt Gij aan Hare Majesteit de Koningin zeggen, dat wij het als een groot voorrecht beschouwen te worden geregeerd door het Huis van Oranje, want daardoor behoren wij tot een volk, dat in rechtvaardigheid wordt geregeerd; onze belangen zijn veilig in de handen van Hare Majesteit en onder geen enkele voorwaarden wensen wij deze belangen in andere handen te zien gelegd; Oranje zal over ons regeren, want wij zijn kinderen van Oranje."

De Prinses keerde terug in het jacht van den Gouverneur over de Suriname-rivier. Laat in de namiddag heeft een groot kinderkoor op het Gouvernementsplein der Prinses Nederlandse liederen toegezongen.

DUITSE BOM VALT OP DANSGELEGENHEID IN LONDEN.

Een enkele bom, welke door een nazie-vliegtuig werd geworpen op een de buitenwijken van Londen, kwam terecht op een druk bezochte dansgelegenheid en veroorzaakte vele doden en gewonden in de ergste bombardementsramp sedert 20 Januari toen 44 kinderen in een school gedood werden. Velen werden gedood in de omgeving waar de menigten stroomden uit drie bioscopen. Mannen en vrouwen van de strijdkrachten stierven terwijl zij dansten op de tonen van een band, die het alarmsignaal negeerde en bleef spelen. Een keten van mensen gaf de baren door van boven op de vernielde danshal naar de straat en de gewonden werden behandeld in een veldhospitaal, dat aan de ingang van een theater werd opgezet. Reddingsploegen waren nog bezig met het verwijderen van doden tot lang nadat het dag geworden was (Londen, (AP) 8.11).

BENESJ TE MOSKOU VERWACHT.

De Tsjechoslowaakse President Dr. Eduard Benesj wordt in de naaste toekomst te Moskou verwacht om het wederzijds verdrag van bijstand tussen de Sovjet Unie en Tsjechoslowakije te tekenen. Dit pact komt overeen met het Engels-Russisch verdrag van bijstand voor een twintigjarige samenwerking in oorlog en vrede. (Moskou, (AP) 8.11).

Het nieuws van vandaag.

Na de verovering van Kiev door het Rode leger werd ogenblikkelijk de opmars in Westelijke richting voortgezet en in een dagorder, welke gisteren op de jaardag van de Sovjet-Revolutie door Stalin werd uitgevaardigd, werd de verovering van Fastov gemeld. Bloedige gevechten werden geleverd en het Russische communiqué meldde de vernieling van 219 Duitse tanks en 74 vliegtuigen op Zaterdag. Vandaag is het Rode leger reeds op 75 kilometer voorbij Kiev. De Duitsers voeren haastig reserves aan om de doorbraak te sluiten, maar moeten toegeven, dat de toestand critiek is. Vrijwel overal hebben de Russen de benedenloop van de Dnjepr nu bereikt en thans consolideren zij er hun stellingen. Op het schiereiland van Kertsj op de Krim wordt ook hard gevochten tussen de Russen die er aan land kwamen en de nazies. Officieel heeft Moskou echter nog niets hierover gezegd.

In Italië werd ook vordering gemaakt. Het 5e leger veroverde de stad Mignano maar is nu op een krachtig verzet van de Duitsers gestuit. Er wordt fel gevochten en de Duitsers doen tegenaanvallen, die gelukkig afgeslagen worden. Het 8e leger stak de rivier de Sinela over en veroverde nog enkele plaatsen. De Geallieerde luchtmacht blijft goed steun bieden aan de legers. Verbindingswegen en vijandelijke concentraties worden voortdurend aangevallen. Ook zijn tijdens het weekeinde aanvallen gedaan op doelen in Joegoslavië. Een concentratie van 200 vijandelijke voertuigen werd te Metkovic aan de Dalmatische kust aangevallen. Voorts werd een trein te Poloca beschoten. Gisteren moest de haven van Split het ontgelden. Hier werd een vijandelijk schip vernield.

Boven West-Europa duren de Geallieerde luchtactiviteiten voort. Noordamerikaanse Vliegende Forten bombardeerden gisteren Düren in het Westen van Duitsland. Mosquito's bevonden zich in de laatste twee nachten ook boven Duitsland. Andere toestellen vielen vliegvelden in de Lage Landen en Frankrijk aan.

De Geallieerde luchtmacht in het gebied van de Stille Zuidzee boekt ook grote successen. Vliegtuigen van de marine en het leger deden samen een krachtige aanval op Rabaul en vernielden er 2 Japanse kruisers. 7 Kruisers en 2 torpedojagers werden er nog gehavend. Van de Japanse vliegtuigen die opstegen om de aanval tegen te gaan, werden 26 neergeschoten. Van die niet opstegen werden 24 vernield. Met deze successen is de Japanse positie in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan nog meer verzwakt. De vijand moet nu steunen op zijn basis te Truk om de Geallieerde vordering van eiland tot eiland tegen te gaan.

De afgelopen Week.

De meest belangrijke gebeurtenis van de afgelopen week is natuurlijk geweest het slagen van de conferentie te Moskou, waaraan niet alleen Rusland, de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Groot-Britannië deelnamen, maar ook China.

Wij gaven reeds als onze mening te kennen, dat het resultaat van deze conferentie groter is geweest dan de algemene verwachtingen en in zoverre reeds der moeite waard geweest is, dat de vrees over een onenigheid tussen de grote Geallieerde mogendheden is weggenomen. Hiermede is ook een flinke klap toegebracht aan de Duitse propaganda, welke de laatste tijd haar pogingen vooral had aangewend om onmin en wantrouwen te zaaien onder de Verenigde Landen. Volmaakt was de overeenkomst echter niet, vooral niet voor wat betreft de verschillende commissies die de zaken in Europa zullen regelen, waarvan de zogenaamde „kleine mogendheden" die er toch het meeste belang bij hebben, zijn uitgesloten.

Dat echter zowel de publieke *opinie* in de Verenigde Staten, in Groot Brittannië als in Rusland het eens schijnt te zijn met de genomen beslissingen, stemt al tot grote verheugenis. Elk van deze landen ziet in de overeenkomst een succes van zijn eigen buitenlandse politiek wat veelbelovend is voor de toestand na de oorlog. Veelbelovend zeggen wij, omdat de huidige instemming over de na de oorlog te nemen maatregelen, niet definitief is en niet definitief kan zijn. Het grootste succes van de conferentie is daarom de instemming over de strijd tegen de as: de oorlogvoering.

Dit kan slechts de overwinning nader brengen.

De Russen, die tot nu toe hard geroepen hadden om een tweede front, hebben sedert de conferentie dit geroep gestaakt. Het Russische regeringsorgaan „Izvestia" zegt, dat belangrijke beslissingen, welke wijzen op de opening van een tweede front in Europa door de Verenigde Staten en Groot Britannië bij de conferentie getroffen werden. Of dit waar is, kan geen onwijde bevestigen, maar duidelijk is wel, dat de Verenigde Staten en Groot Britannië een toezegging moeten hebben gedaan ten aanzien van de strategie tegen Duitsland.

Deze mening werd nog versterkt door de verklaring van Stalin in zijn rede ter herdenking van de Sovjet-revolutie, dat Rusland thans de datum kent, waarop het tweede front ingezet zal worden.

Voor het openen van een tweede front in West-Europa is het dit jaar reeds wat laat geworden, doch niettemin schijnen de Duitsers zelf de mogelijkheid ervan niet verworpen te hebben.

Hoe dan ook, Duitsland zal het in deze winter zwaar te verduren hebben, tweede front of geen tweede front. Men heeft reeds genoeg aan het eerste front in Rusland en het derde front — gelijk Churchill het noemde — in Italië en het gehele Middellandse Zeegebied, om niet eens te spreken van het lucht-offensief, dat op zichzelf een front vormt tegen het Duitse binnenlands front.

Het Rode leger heeft dit jaar practisch niet gerust. Slechts tussen de grote overwinning bij Stalingrad en het Juli-offensief bij Kursk was er een korte periode van voorbereiding. Het zomer-offensief en het herfst-offensief zijn thans achter de rug en het winter-offensief is ingezet met de herovering van Kiev, hoofdstad van de Oekraïne en van groot strategisch belang voor de verdere strijd in de Oekraïne. De Duitsers hebben nu hun Dnjepr-linie geheel verloren en zullen terug moeten vallen naar de linie, welke loopt van de Baltische Staten langs de oude Poolse grens en verder langs de Dnjestr naar de Zwarte Zee.

Aan het Zuidelijk Russisch front hebben zij in de afgelopen maand grote nederlagen geleden, waarvan de grootste wellicht is het afsnijden van de Krim van het vasteland. Ook de Russische doorbraak bij Krementsjug heeft het Duitse leger in groot gevaar gebracht en scheen een ogenblik zelfs te zullen leiden naar een ramp voor de Wehrmacht, welke die van Stalingrad zelfs in de schaduw zou stellen. Het moet gezegd, dat het Duitse Hoofdcommando deze bedreiging op schitterende wijze heeft kunnen tegengaan en de Russische doorbraak in de Dnjepr-bocht tijdelijk met tegenaanvallen tot staan heeft kunnen brengen voor Krivoi-Rog. Hiermede werd voorkomen, dat een geheel leger in de bocht zou worden afgesneden. Men kon zijn troepen van Dnjepropetrovsk terugtrekken en het front weer recht maken. Het offer voor dit defensief succes was Kiev, omdat een deel der troepen, die dit bastion zouden moeten verdedigen, moest worden ingezet in de Dnjepr-bocht.

De nazies zullen zich straks opstellen achter de rivier de Boeg, hoewel men zich moet afvragen of zij hier stand zullen kunnen houden vooral in de winter als het water bedekt wordt door een ijslaag, welke een Russische oversteek nog vergemakkelijken.

In Roemenië moet men wel met angst zien naar de Russische opmars, die in het Zuiden geen ander doel schijnt te hebben dan de Balkan. Daar moet nog een Noordamerikaans-Britse inval bijkomen en de kans bestaat, dat in dit gehele grote gebied een plotseling einde zal worden gemaakt aan de Duitse overheersing.

De Geallieerde opmars aan het derde front — Italië — gaat goed na een periode van verwoede gevechten in het moeilijke bergterrein. Zowel langs de Oost- als langs de Westkust moeten de nazies zich terugtrekken, waarbij zij pogen met mijnen en slopingen de Geallieerde troepen zoveel mogelijk op te houden.

De nazies hebben blijkbaar ingezien dat zij Rome niet zullen kunnen houden, vooral met het oog op de lange kustlijn, welke nog bloot gesteld is aan Geallieerde landingen. Vluchtelingen uit de stad vertellen van de systematische plunderingen, waaraan de Duitsers haar onderwerpen, terwijl zij bovendien nog overal mijnen en bommen leggen, die zullen moeten ontploffen als de Geallieerden er eenmaal zijn.

Dit zijn allemaal tekenen, die de zekere ondergang van Hitler-Duitsland aankondigen, zij het dat deze misschien niet direct zal komen.

De conferentie van Moskou heeft haar echter weer een stap nader gebracht en aan de Europese fronten zien wij de feitelijke successen der Geallieerde wapenen. Met de ondergang van Duitsland zal echter de oorlog niet ten einde zijn voor de Verenigde Landen in hun geheel, hoewel Rusland dan zou kunnen beslissen zich verder te onthouden van deelneming aan de strijd tegen Japan. Dit land heeft nog heel wat pijnen op zijn boog en kan het de Geallieerden nog erg lastig maken. In de vele veroverde gebieden nestelen de Japanners zich met behulp van de bronnen, die zij daar vinden. Bovendien stoken zij nog de rassenhaat van deze Aziatische volken tegen de blanken op en volgen zij het Duitse voorbeeld van schone beloften om zich zo van de steun van deze talrijke millioenen mensen te verzekeren.

Het toekennen van de „onafhankelijkheid" aan verschillende van deze bezette landen past volkomen in dit

schema. Met het laatste geval van de Philippijnen is weer eens getoond van welke invloed deze methode is. President Roosevelt achtte het ten minste nodig er sterk op te reageren.

Japan heeft evenwel verschillende zwakke punten, die het doemen tot de nederlaag. Een der voornaamste is zijn gehavende vloot, waardoor het de verbinding tussen de verschillende verspreide delen van zijn huidig rijk niet naar behoren kan onderhouden.

Hieraan moet men voornamelijk de Geallieerde overwinningen van de laatste tijd in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan toeschrijven.

De Japanse industrie kan ook niet op tegen die der Geallieerde landen, waarvan vooral de Verenigde Staten van Noord-Amerika op de voorgrond treden..

Hoe meer men Japan daarom bezig houdt, hoe beter. De plannen, die te Tsjungking gesmeed werden tussen de Chinese, Britse en Noordamerikaanse militairen, beogen dit doel. Dat men spoedig met de uitvoering ervan een aanvang make.

zien de nazies deze kunnen gebruiken om de mensen uit te zoeken, die gedeporteerd kunnen worden. Het is een vergissing, te denken dat vrijstellingslijsten zullen helpen, land-arbeiders in ons land te houden.

6. Alle civiele ambtenaren moeten staken. Elke ambtenaar moet zorgen voor een schuilplaats voor zich en de familie, welke van hem afhankelijk is. Dit staken behoeft niet door allen gelijktijdig te geschieden. Als de ambtenaren van de spoorwegen, de posterijen, telegrafie en telefonie staken, moeten alle Nederlandse ondernemingen, kantoren, opvoedings-inrichtingen en de ambtenaren der transportmaatschappijen vanzelf ophouden te werken.

7. De transport-arbeiders moeten in dat geval alle hulp weigeren en moeten staken als onder 6. De verzetgroepen worden verzocht, sabotage te plegen tegen heel het transportwezen, en zich door experts te doen inlichten omtrent wat zij in dit verband moeten doen. Onder hun voornaamste taken zijn: aanslagen op treinen, locomotieven, signaal-systemen, schepen, sluizen, bruggen, wegen, benzine-pompen, telefoon-leidingen, post-organisaties, electrische leidingen en waterleidingen.

8. Arbeiders bij deze organisaties moeten medewerking met de nazies weigeren en staken. Zij moeten zich aansluiten bij verzet-groepen, en medewerken aan sabotage van de radio-telefonische en gewone telefonische verbindingen van den vijand.

9. N.S.B.-ers, die zich als instrumenten door den vijand laten gebruiken, moeten geterroriseerd worden.

10. Bega kleine vijandelijkheden.

11. Houd u buiten opstootjes en oplopen. Kom niet bijeen op de straten, in cafés, bioscopen of bij voetbal-wedstrijden, want dan loopt ge gevaar, opgepakt en gedeporteerd te worden.

12. De bladen moeten weigeren, aankondigingen van deportaties te publiceren, oefenen de Duitsers dwang op ze uit, dan moeten zij hun publicatie staken. Als de directie en de redactie dit niet doen, moeten de drukkers, zetters, loopjongens en bezorgers staken. De abonnees moeten de kranten, die dergelijke aankondigingen publiceren, terugzenden en hun abonnement opzeggen. Als de Duitsers trachten, de omroepstations voor dergelijke aankondigingen te gebruiken, moeten de employés staken. Hetzelfde geldt voor alle andere inrichtingen, welke de Duitsers met soortgelijk doel zouden kunnen gebruiken.

13. Alle mannen, die in aanmerking komen voor deportatie, moeten een schuilplaats voorbereiden.

14. Alle Nederlanders moeten stakers schuilhouden en helpen. Lokale groepen moeten gevormd worden om dit te doen.

15. De boeren moeten de burgers direct van voedsel voorzien zodra dit nodig mocht zijn, en hen helpen, zich schuil te houden.

16. Burgers, die daarom verzocht worden, moeten saboteurs en terroristen voorzien van de nodige werktuigen.

17. Vermijd, van uw rijwiel gebruik te maken, want men zou u kunnen aanhouden en uw rijwiel in beslag nemen.

18. In verband met de oproepingen voor militairen en arbeiders wijst het medische corps er uitdrukkelijk op, dat artsen onder geen voorwaarde den vijand moeten helpen door lijsten op te stellen van mensen, die vrijstelling moeten krijgen.

19. Ten opzichte van dwangarbeid voor studenten behoort elke student te staken en geen college te lopen. De professoren en het universiteitspersoneel moeten mede-staken. De professoren moeten contact houden met de studenten. Keer niet terug naar uw universiteits-stad. Gebruik een gefingeerd adres of ga weg en logeer bij familieleden of vrienden. Neem geen notitie van oproepingen om u te presenteren op een arbeids-bureau. en neem geen aangetekende brieven, die van de bureaux afkomstig, aan. Neem geen notitie van algemene oproepingen via de pers en de radio. Als gij alle middelen om de Duitsers te ontlopen hebt uitgeput, wacht dan tot zij u komen halen. Op die wijze zult gij uw plicht gedaan hebben tegenover uzelf en ons volk. Zie niet uit naar een „gereserveerd" baantje. Er zijn geen baantjes, die 100% veilig heid bieden. Als gij zelf kunt verdwijnen en uw levensonderhoud kunt bekostigen, laat dan die „veilige" baan over aan minder begunstigde landgenoten. Spreek niet over gevaarlijke aangelegenheden. Slenter niet rond zonder iets te doen. Ga door met uw studies en maak uzelf zo nuttig voor de vrijheid als u mogelijk is".

Nederland.

LIJSTEN VAN OORLOGSMISDADIGERS.

Radio-Oranje heeft den Nederlanders gevraagd zorgvuldig aantekening te houden van alle door hen geconstateerde oorlogsmisdaden, daar Nederland vertegenwoordigd is in het Internationale Comité voor de straffing van oorlogsmisdadigers, waar lijsten worden bijgehouden van zulke misdadigers en deze lijsten uiterst kostbaar materiaal zullen vormen.

GERBRANDY WENST MOSKOU GELUK.

Minister-President Pieter Sjoerd Gerbrandy heeft een gelukwens-telegram gezonden naar Moskou ter gelegenheid van de 26e verjaardag van de Sovjet-republiek. Hij verklaarde daarin, dat Sovjet-Rusland in deze jaren is geworden een der sterkste en meest gerespecteerde naties van de wereld en dat de viering geschiedt op een ogenblik, dat het zegenvierende Rode leger en de verklaring van Moskou nieuwe hoop brengen aan de beschaafde wereld. Het thans onderdrukte volk van Nederland weet, dat de bevrijding van grote delen van uw land het begin van de bevrijding van Nederland betekent. De verklaring van Moskou zal vormen de sterke hoeksteen van een nieuwe gelukkige toekomst.

SAMENWERKING.

Zaterdag is te Washington door Minister Pieter A. Kerstens namens de Nederlandse Regering een overeenkomst getekend betreffende samenwerking door de Verenigde Volken ten aanzien van het herstel der thans tijdelijk onderworpen landen.

De Nederlandse Regering benoemde Meester Maximiliaan P. L. Steenberghe als haar permanente vertegenwoordiger in het bestuur van het desbetreffende lichaam.

GEINTERNEERD IN INDO-CHINA.

De namen van 5 Nederlanders, die geïnterneerd zijn in het concentratiekamp Mytho in Indo-China, zijn bekend geworden: Mevrouw Elias Blitz, Frans Christoffel Brilman, Hubert Mathieu Hammeleers, George Markens, Joseph Jean Arnold Willingers.

VICE-ADMIRAAL HELFRICH.

Vice-Admiraal Coenraad E. L. Helfrich is aangekomen te New Delhi voor onderhandelingen met Mountbatten en Anchinleck.

ALLESZINS TEVREDEN.

De eerste helft van de cursus van de School voor Nederlands Indische bestuursambtenaren te Melbourne, was vorige week beëindigd.

Bij deze gelegenheid sprak de Directeur, Professor Frederik Daird Holleman, zijn grote tevredenheid over de resultaten uit. De daar opgeleiden moeten van alles kennen, om onmiddellijk met de bevrijdende legers mede te trekken en het bestuur in handen te nemen: Rechtswetenschap, talen, landbouw, paardrijden, autorijden, motorbootvaren, volkskunde, en in al deze dingen wordt les gegeven. De studenten van alle windstreken en bestaan uit Nederlanders en Nederlandse onderdanen van allerlei ras, godsdienst en huidskleur.

HET IS VERBODEN.

Het is in Nederland thans verboden groeten en gelukwensen per telegram te verzenden.

BOMBARDEMENTEN.

Nederlandse bommenwerpers hebben 2 Japanse vrachtschepen in de buurt van Selaroe tot zinken gebracht. Geallieerde bommenwerpers hebben aanvallen gedaan op Ambon, op plaatsen in de Tanimbar-eilanden en op de eilanden Kandar en Lingat, waar zij overal veel schade en branden aanrichtten.

VOORSCHRIFTEN AAN DE BEVOLKING VAN BEZET NEDERLAND.

Het Bureau voor Oorlogs-Informatie van de Noordamerikaanse Regering te Washington heeft de volgende instructies gepubliceerd door de sluikbladen in bezet Nederland gegeven aan de bevolking voor de campagne van verzet tegen de nazies:

1. Meld u niet aan voor registratie bij de arbeids-bureaux of voor medisch onderzoek.

2. Vernietig, waar mogelijk, de bevolkings-registers.

3. Verzoek niet om vrijstelling van arbeids-plicht en neem geen identiteits-kaarten aan, die u mochten worden aangeboden.

4. De Nederlandse politie-agenten moeten weigeren, mede te werken aan de uitzending van arbeiders voor dwang-arbeid in Duitsland.

5. De ambtenaren van de voedseldistributie, belast met het toestaan van vrijstellingen voor arbeids-plicht, moeten geen lijsten samenstellen, aange-

ZE ONTSNAPPEN.

Een steeds toenemend aantal niet-Duitse zeelieden springt in Zweedse wateren van Duitse schepen, teneinde te ontsnappen. De Zweedse pers deelt mede, dat meer dan 40 van zulke zeelieden een paar dagen, begin October, aan de Zweedse kust zijn geland. Er waren 7 Nederlanders onder.

DAT ZIJN JAPANNERS.

Een Noordamerikaanse koopvaardijmatroos genaamd Carl Knee, heeft een brief geschreven in de „Hammond Indiana Times", waarin hij vertelt hoe een Japanse duikboot een Nederlands koopvaardijschip tot zinken bracht. Hij zag van zijn schip af hoe de bemanning zich in reddingsboten inscheepten. De Japanners haalden den Nederlandsen kapitein eraf, bonden hem op het dek van hun duikboot en doken onder. De Noordamerikaan schrijft: „Dit is een van de meest brute en onmenselijke dingen, die ik ooit in mijn leven heb gezien".

ERKENNING VAN DE NEDERLANDSE TAAL.

In tegenwoordigheid van de Nederlandse gezant, Schout bij Nacht Piet Koenraad en andere vooraanstaande leden van de Nederlandse Kolonie te Mebourne (Australië), is de eerste cursus in de Nederlandse taal aan de Universiteit daar, tot een einde gebracht. Professor Dr. Lodewijck is de hoogleraar die deze cursus (die twee jaar duurt en een facultatief onderdeel is voor de grond van „Master of artsleidt".Thans is een derde jaar toegezegd. Daarmede is Nederlands gelijk gesteld met Frans en Duits. Nederlands is daarmede een volledig vak geworden. De Universiteiten in Londen, Zuid-Afrika en Melbourne zijn de enige in Groot Britannië waar dit het geval is.

CURAÇAO

JOURNALISTIEK BEZOEK AAN CURAÇAO.

Vanmorgen is met bestemming Barranquilla-Bogotá vertrokken de Heer William Harry McCall Jr., directeur van de United Press Associations te Bogotá. De Heer McCall, die in deze hoedanigheid de leiding van de nieuwsverzameling heeft voor de UP in het gehele Noorden van Zuid-Amerika, heeft ook Curaçao binnen zijn gebied en had gehoopt op zijn inspectiereis tevens het bezoek van Prinses Juliana te kunnen medemaken. Dit was het eerste bezoek van den Heer McCall aan Curaçao, daar hij feitelijk eerst thans het directeurschap op zich gaat nemen ter aflossing van den Heer Allen, die bij zijn benoeming twee jaar geleden eveneens een bezoek aan Curaçao gebracht heeft.

Gedurende enkele dagen heeft de Heer McCall bezoeken afgelegd in Willemstad en gistermiddag werd hem door Redacteur Isaac Bloch van het Handelsblad een rondrit aangeboden over het eiland, na afloop waarvan de Heer MacCall in de woning van den Heer en Mevrouw Bloch-de Lima ontvangen werd.

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C. Gisteren hadden de athletiek-wedstrijden voor de kampioenschappen der K.S.C. plaats op het Rifterrein. De wedstrijden hadden een aangenaam verloop.

Twee records werden verbeterd door den Athleet Vincent Pool. nl. het record kogelstoten, dat hij gebracht heeft op 10.85 meter en het record speerwerpen dat hij op 42.21 meter heeft gebracht.

Voetbal.

De gisteren te West-Punt gespeelde bekerwedstrijden eindigden als volgt:

Union Victory Stars — Red Devels 0—1: The Western Stars — S.D. L. 0—1: Finale: S.D.L. — Red Devils 0—0.

Red Devils won met penalty-schoten, zodat de door Monseigneur Verriet uitgeloofde beker naar Santa Maria ging.

Op Juicio-terrein: D.S.C. — Republiek 1—4.

PAROCHIE-FEEST TE SAN WLLIBRORDO.

Gisteren vierde de Parochie „San Willibrordo" het feest van haar patroon, die tevens ook de Patroon van Nederland is. De feest-predicatie werd gehouden door Pastoor Antoon Schipper O. P.

QUARANTAINE CONFERENTIE.

In Augustus 1942 werd op Barbados een conferentie van artsen gehouden ter bestudering van de quarantainemaatregelen in de verschillende Westindische gebieden. Curaçao was daar vertegenwoordigd.

Van 15 tot 20 November as. zal de conferentie worden voortgezet op Trinidad. Als vertegenwoordigd van Curaçao heeft Zijne Excellentie de Gouverneur benoemd Dr. J. R. Arends, Havenarts van Aruba.

De uitnodiging werd gedaan door de Britse Regering: vertegenwoordigd zijn o.a. ook de Verenigde Staten van Noord-Amerika, het Pan American Sanitary Bureau en de Britse Amerikaanse Caraïbische Commissie.

C. I. GONSALVES OP CURAÇAO TERUG.

Na een afwezigheid van 11 weken is de Heer Charles I. Gonsalves, Vertegenwoordiger van de Crown Life Insurance Company, op Curaçao teruggekeerd. De Heer Consalves heeft de verschillende agentschappen van deze Verzekeringsmaatschappij in het gehele Caraïbische gebied bezocht.

WERELDNIEUWS

ITALIAANSE ACTIE-PARTIJ EIST AFTREDEN KONING VICTOR EMMANUEL.

Relman Morin seint uit Napels in een vertraagd bericht van Woensdag:

Samenvallend met de aankomst van den Koning in Napels stelde de machtige Actie Partij (Partito d'Azione) een proclamatie op, waarin zijn aftreden geëist wordt. De partij maakte plannen voor een publieke bijeenkomst op Donderdag op het Piazza Plebiscito waar de proclamatie zal worden voorgelezen. Zij eist het aftreden van den Koning en het afstand doen van alle rechten op de troon door Kroonprins Umberto. Ook gaf de partij openlijk haar steun aan Graaf Sforza. De actionisten vormen de grootste georganiseerde politieke groep. De leiders zeiden te hopen, dat Sforza hun optreden zal goedkeuren.

Hij deelde aan de Associated Press mede, dat hij nog niet gereed is om zich openlijk over deze quaesties uit te laten. Zijn mening, dat de Koning moet gaan, is in privé-kringen echter welbekend. De Koning bleef afgezonderd in een villa aan de rand van de stad, welke door talloze gewapende bewakers is omringd.

Umberto wordt in Napels verwacht, doch het is niet bekend waar hij zich thans ophoudt. Het is bekend, dat andere partijen, met uitzondering van enkel de rechtse groep, het er over eens zijn, dat de Koning moet aftreden. Men verwacht evenwel, dat zij hun bereidheid om met Badoglio samen te werken, zullen bekend maken (Napels, (AP) 11).

GEVECHT TUSSEN DE CARABINIERI EN DE NAZIES IN ROME.

Een jonge Italiaanse luitenant, die de Geallieerde linies bereikte, deelde mede, dat een ware veldslag in Rome geleverd werd toen de Carabinieri reolteerden tegen de Duitse orders. Ook zeide hij, dat Renato Ricci, de fascistische Minister van corporaties, die Rome bestuurde samen met de Duitsers, door een patriottische groep werd vermoord. De luitenant zeide, dat het gevecht ontstond toen de Carabinieri weigerden om de orders van den Duitsen Maarschalk Albert Kesselring te gehoorzamen of om onder het Duitse militaire bewind te dienen, dat thans het leven in de Heilige Stad regelt. De Duitsers omsingelden de barakken van de Carabinieri en begonnen te schieten. De Carabinieri vochten terug en sommigen wisten te ontsnappen. Na het invallen van de duisternis werden verspreide gevechten voortgezet in de stad en dikwijls kon men geweerschoten horen knallen. De luitenant vertelde, dat de Duitsers de Italiaanse gevangenen behandelden als de Russen. Zij krijgen bitter weinig of in het geheel geen voedsel en worden in kooien van prikkeldraad gehouden. Het Duitse tekort aan doktoren leidde tot een huiszoeking, waarbij alle beroepsmensen, doktoren en ingenieurs, werden gearresteerd en naar Duitsland gezonden (Bari, (AP) 7.11).

STAKINGEN IN ARGENTINIE.

Reizigers, die in Montevideo arriveren, deelden mede, dat een staking, welke de werkzaamheden van de conserven-fabrieken van Armour en Swift van La Plata reeds tien dagen heeft lamgelegd, zich thans uitbreidt naar de fabrieken van Avellaneda. Men schat, dat tussen de 20.000 en 25.000 arbeiders vandaag erdoor zullen worden aangetast. De zegslieden zeiden, dat reeds twee maanden geleden een staking van de vleeswerkers was afgekondigd om louter arbeidsquaesties, doch dat de huidige beweging blijkbaar in verband staat met de algemene weerstand van de arbeidsklasse tegen de Ramirez-regering en zich misschien in een algemene staking zal ontwikkelen.

Intussen verklaarden de reizigers, dat de studenten van de universiteiten van La Plata, Cordoba en Santa Fe hun belofte gestand doen, doch dat die van Buenos Aires verleden zijn en velen de colleges bijwonen. In La Plata worden enkele incidenten gemeld, toen sommigen der niet-stakende studenten hun examengelden wilden betalen (Montevideo, (AP) 7.11).

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Ma., 8 Nov.:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur tel. 675.

Shipping & Supplies: 7.30 tot 23 uur tel. 551 en 458; 23 tot 7.30 uur Meinster, tel. 304.

Scheepvaart Afdeling: Schinkel, tel. 299, Emmastad 113A.

Dok Afdeling: v.d. Veen, tel. 431 en De Boer II, tel. 234.

Buitenland.

„TWEE JAAR GELEDEN".

November 1941.

8. De Secretaris van de Marine der Verenigde Staten, Frank Knox, maakt bekend, dat een marinebasis op IJsland gevestigd is onder bevel van den Opperbevelhebber van de Atlantische Vloot der Verenigde Staten van Noord-Amerika.

9. Berlijn meldt, dat een Russisch oorlogsschip en 17 transportschepen tot zinken zijn gebracht in de Zwarte Zee.

10. Churchill verklaart, dat indien de Verenigde Staten van Noord-Amerika met Japan in oorlog gaan, de Britse oorlogsverklaring binnen een uur zal volgen.

11. De Finse regering weigert na een waarschuwing van de Verenigde Staten van Noord-Amerika de strijd met Rusland te staken. Ook nu Finland het gebied heeft terugveroverd, dat het in de vorige oorlog aan Rusland verloor.

12. Duitse en Roemeense troepen bereiken de Krim ten Zuiden van Kertsj. Londen bericht, dat Britse en Ethiopische troepen de omsingeling van Gondar in het Noorden van Ethiopië voltooid hebben en dat Giranda veroverd is.

In het Zuiden van Frankrijk maakt een vliegtuigongeluk een einde aan het leven van Generaal Charles S. C. Huntziger, Minister in de Vichy-regering.

13. Het Britse vliegtuigmoederschip „Ark Royal" wordt in de Middellandse Zee door Duitse duikboten getorpedeerd. Slechts 18 man wordt gered.

14. De Duitse radio maakt bekend, dat troepen van de Serbische regering 103 communisten doodden en 200 gevangen namen tijdens een gevecht, dat geleverd werd bij Svilajnac ten Zuid Oosten van Beograd.

VLIEGTUIGVERSTERKINGEN ARRIVEREN N CHINA.

De eerste eenheden van een gemengde Chinees-Noordamerikaanse luchtmacht-afdeling arriveerden op luchtbases in China, gereed om een aanvang te maken met een dodelijk ploegwerk tegen de Japanners. Na gezamenlijk geoefend te zijn zullen de Chinezen en Noordamerikanen zij aan zij de strijd ingaan in Mitchell bommenwerpers en P-40 gevechtsvliegtuigen van Noordamerikaans maaksel met gebruik van Noordamerikaanse tactieken. (Een luchtbasis in China, (AP) 8.11).

VERWOEDE GEVECHTEN AAN HET JANGTSE-FRONT.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat verwoede gevechten plaatsvinden aan het Jangtse-front waar de Japanners 30.000 mantroepen zouden gebruiken in een poging een Geallieerd tegen-offensief te voorkomen. Men zeide, dat de Chinezen rondom Lihsien, op 80 kilometer ten Zuid-Oosten van Sjasi, een tegenaanval deden en de nabijgelegen stad Sintienpu heroverden na hevige verliezen aan den vijand te hebben toegebracht. Verder naar het Noorden rukken Japanse colones echter op in de algemene richting van de havenstad Sungtze aan de Jangtse, op 50 kilometer ten Westen van Sjasji. De gevechten duren ook voort om Nantsjien, de door de Japanners bezette stad op 110 kilometer ten Zuiden van Sjasi. (Tsjungking, (AP) 7.11).

CHINEES COMMUNIQUÉ.

„In het grensgebied tussen de provincies Hupeh en Hunan bieden onze strijdkrachten hevige weerstand in alle sectoren, volgens een goed overwogen strategie.

De steden Hansjien en Kungan vielen in vijandelijke handen onderscheidenlijk in de nacht en in de morgen van 4 November. Onze strijdkrachten bestreden de indringers binnen deze twee steden in gevechten op korte afstand en bezorgden hun hevige verliezen, alvorens zich naar de buitenwijken terug te trekken.

De gevechten worden voortgezet in het gebied ten Zuid Oosten van Nanhsien in de sectoren van Kuangsjinghu en Kanghiatsjang en in het gebied ten Noord-Oosten van Kungan. De vijandelijke troepen, die van Mitsjitai kwamen, nadat zij Katsjingang bereikten, maken via Tzetsjangho voortgang in de richting van Tsjiehosjin. In de morgen van 4 November bereikten grote vijandelijke strijdkrachten de sector van Singhans en deden verwoede aanvallen op Mopanghow, nadat zij de rivier bij Sinkow en Sinkiangkow hadden overgestoken. In dit gebied worden de gevechten nog voortgezet" (Tsjungking, (AP) 7.11).

JAPANNERS OVER DE SLAG BIJ BOUGAINVILLE.

De radio van Tokio zond een Japans communiqué uit, waarin beweerd werd, dat 5 Geallieerde kruisers, 3 torpedojagers en 2 grote transportschepen tot zinken werden gebracht in de gevechten om Bougainville tussen Zondag en Dinsdag. Het Geallieerd Hoofdkwartier maakte Donderdagavond bekend, dat uit een strijdmacht van 12 Japanse oorlogsschepen de Geallieerde vlootstrijdkrachten, één kruiser en vier torpedojagers tot zinken hebben gebracht en twee kruisers en twee torpedojagers hebben beschadigd.

De Japanse vlooteenheden zijn van deze verrichtingen veilig naar hun havens teruggekeerd zonder enig verlies geleden te hebben en het aantal slachtoffers is gering (New York, (AP) 7.11).

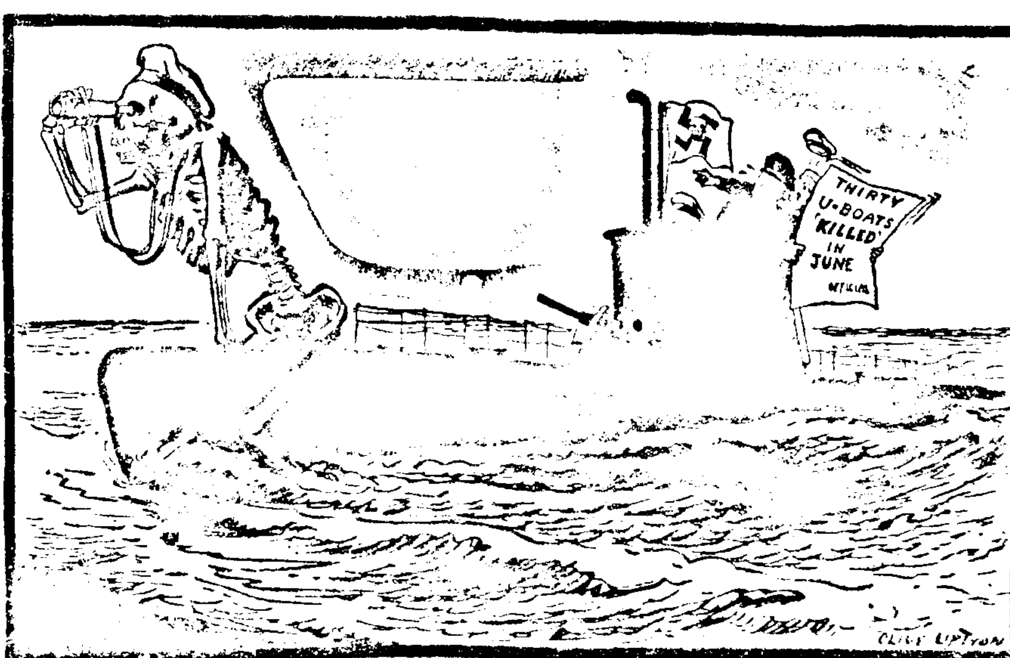
NIEUWE VLOOTGEVECHTEN OM BOUGAINVILLE VERWACHT.

Een der assistenten van Admiraal William Halsey, Opperbevelhebber van de Noordamerikaanse vlootstrijdkrachten in de Stille Zuidzee, zeide: „De wateren tussen de Westkust van Bougainville en Rabaul zullen waarschijnlijk het toneel worden van nieuwe schermutselingen tenzij de Japanners besluiten om hun 30 à 40 duizend manschappen op Bougainville aan hun lot over te laten en dit is bijna niet denkbaar. Alle verrichtingen van onze vlootstrijdkrachten sinds het begin van de campagne van Nieuw Georgia, duiden erop, dat wij de overheersing hebben, zowel op zee als in de lucht."

Admiraal William Halsey zeide, dat hij verrukt is over de afloop van de slag van Dinsdag. (Het Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 6.11).

De mannen van de invasie. Zij oefenen zich reeds door hun nachtelijke aanvallen op de door den vijand bezet te kusten. Hun taak is het de invasietroepen vooraf te gaan en naar de kust te waden, mijnen onschadelijk en alle onklaar te maken. Na hun landing komen pas de eigenlijke troepen.

DE LOODS.

RABAUL OPNIEUW BESTOOKT.

Het Hoofdkwartier van Generaal MacArthur maakt bekend, dat vliegtuigen onder zijn commando bij een luchtaanval op de Japanse basis te Rabaul 1 zware Japanse kruiser hebben vernield. Op de Bismarck Zee werden 1 lichte Japanse kruiser en 1 torpedojager aangevallen en beschadigd.

Uit het Hoofdkwartier van Admiraal William Halsey wordt gemeld, dat bij een gezamenlijke aanval van marine- en leger-vliegtuigen op Rabaul 2 Japanse kruisers werden vernield. 7 Andere kruisers en 2 torpedojagers werden ernstig beschadigd. 26 Japanse vliegtuigen werden neergeschoten, terwijl nog 24 op de grond werden vernield. De Geallieerde verliezen bedragen 8 vliegtuigen van de marine en 1 van het leger.

Uit dit bericht blijkt, dat de Noordamerikaanse marine en het leger samenspannen om de vijandelijke basis te Rabaul onbruikbaar te maken en de vijandelijke vloot nog meer afbreuk te doen. Convooien, welke van de basis te Truk voeren naar Rabaul, werden eveneens aangevallen. 1 Japanse tanker en 1 vrachtschip werden hierbij in de grond geboord door bommenwerpers van het leger.

DE DUITSE WINTERLINIE.

Het Stockholmse nieuwsblad „Social Demokraten" zeide in een bericht, dat door het Bureau van Oorlogsvoorlichting werd ontvangen, dat de Duitse burgerlijke administratie in het gebied van Leningrad reeds wordt teruggetrokken als voorbereiding tot het uitvoeren van een order van het Hoofdcommando om de gehele Noordelijke vleugel van de Duitse linie naar de grens van Estland terug te trekken. Het bericht, dat afkomstig is van den correspondent van het blad te Bern, zeide, dat ook het zware materiaal wordt verwijderd. Hoewel de grens van de voorgenomen terugtrekking niet bekend is „wordt erop gerekend, dat Narva de hoeksteen van de nieuwe winterlinie zal worden". (New York, (AP) 8.11).

HET RODE LEGER SNELT VOORT.

Het Sovjet-leger rolt snel voort naar de Roemeense grens na het belangrijke spoorwegknooppunt Fastov genomen te hebben, op 55 kilometer ten Zuid-Westen van het veroverde Kiev. Aldus is de voornaamste spoorwegverbinding tussen de Duitse strijdkrachten in de Noordelijke Oekraïne en de nazies, die nog bij Krivoi Rog vechten, afgesneden.

Een bericht van Reuters uit Moskou zeide, dat de Russen reeds 15 kilometer voorbij Fastov zijn opgerukt en gewikkeld zijn in hevige gevechten met Duitse tank-reserves, welke in de opening worden geworpen.

De machtige opmars gaat voort met een snelheid van 38 kilometer per dag, en dreigt de Duitse weerstand in de Dnjepr-bocht te zullen verpletteren, alsook een reusachtig aantal nazies in te sluiten.

Treinladingen vol onbeschadigd Duits materiaal werden te Fastov buit gemaakt. De verovering van deze belangrijke stad werd in Moskou gevierd met salvo's uit 124 kanonnen. Russische tank- en infanterie-eenheden palmden ook nog 70 nederzettingen in bij de opmars naar Roemenië, een der Duitse vazalstaten, welke volgens de verklaring van Stalin in zijn redevoering van Zaterdag „verlangend is om uit de oorlog te geraken".

Op de Krim — ver naar het Zuid-Oosten — doodden de Russen volgens hun zeggen een duizendtal Duitsers bij het afslaan van tegenaanvallen op hun bruggehoofden nabij Kertsj. Tevens verbeterden zij over het algemeen hun stellingen in dat gebied. De Duitse radio zeide, dat de Russen versterkingen van voetvolk aanvoeren in de Perekoplandengte, de Noordelijke toegangspoort naar het schiereiland.

De 26e jaardag van de Sovjet-revolutie zag het Rode leger ook oprukken binnen 75 kilometer van Letland en de oude Poolse grenzen in de Noordelijke sector van het Centrale front, waar volgens het Russische communiqué de nazies „de ene stelling na de andere verliezen" ten Westen en Zuid-Westen van Nevel. Zes plaatsen werden genomen en 400 Duitsers werden gisteren in dat krijgsgebied gedood. Radio-Berlijn erkende, dat de Russische doorbraak ten Zuid-Westen van Kiev de Duitsers gedwongen heeft om „nieuwe linies in te nemen". Men schatte, dat de Russen meer dan 250.000 manschappen gebruiken in dat gebied, terwijl het Scandinavische Telegraafbureau verklaarde, dat het Duitse bloed vloeit als ooit tevoren (Londen, (AP) 8.11).

NACHTELIJKE VERRICHTINGEN VAN DE RAF.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„n de afgelopen nacht vielen Mosquito's van het Bommenwerperscommando doelen in het Westen van Duitsland aan. Er werden mijnen gelegd in de vijandelijke wateren.

Vliegtuigen van het Gevechtscommando op patrouille-vluchten boven Noord-Frankrijk en de Lage Landen vielen verkeersmiddelen aan en bombardeerden het vijandelijke vliegveld te Abbeville. Een vliegtuig van het Bommenwerperscommando en een van het Gevechtscommando worden vermist". (Londen, (AP) 8.11).

MOSQUITO'S NAAR DUITSLAND

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de nacht van Zaterdag op Zondag vielen Mosquito's van het Bommenwerperscommando doelen in het Westen van Duitsland aan. Vliegtuigen van het Gevechtscommando op patrouillevluchten vielen vliegvelden in Noord-Frankrijk en de Lage Landen aan. Geen der vliegtuigen wordt vermist" (Londen, (AP) 7.11).

DUREN BIJ DAG AANGEVALLEN.

Het Hoofdkwartier van de Noordamerikaanse 8e luchtmacht maakte bekend, dat Noordamerikaanse Vliegende Forten met een escorte van Thunderbolt- gevechtsvliegtuigen Zondagmorgen de stad Düren in het Westen van Duitsland aanvielen. Düren ligt aan de spoorlijn van Aken naar Keulen. Geen der Noordamerikaanse vliegtuigen wordt vermist (Londen, (AP) 7.11).

RESOLUTIE VAN CONNALLY GOEDGEKEURD.

De Noordamerikaanse Senaat keurde met overweldigende meerderheid van stemmen de resolutie van Connally goed, welke zich uit voor de vestiging van een algemene internationale organisatie na de oorlog met de macht om agressie te voorkomen en de vrede van de wereld te waarborgen (Washington, (AP) 8.11).

ITALIAANSE GUERRILLERO'S.

Maarschalk Pietro Caviglia, de Italiaanse held van Wereldoorlog 1 en een bekende persoonlijkheid van de Linkerzijde die nooit het fascisme omarmd heeft, is de bergen ingetrokken en bereid om de Italiaanse guerrillero's te leiden in de strijd voor de vrijheid. Dit werd medegedeeld door personen, die uit het door de Duitsers bezette deel van Italië komen. De zegslieden verklaarden, dat Generaal Alessandro Pirzio Biroli, veteraan van de Ethiopische en Albaanse krijgstochten, zich ook schuilhoudt en met de Italiaanse guerrillero's zal strijden tegen de Duitsers. (Aan de Zwitsers-Italiaanse grens, (AP) 8.11).

DUITSE „MAATREGELEN" IN ROME.

Wes Gallagher seint in een vertraagd telegram uit Bari

Vluchtelingen, die uit Rome komen, delen mede, dat overal in de stad mijstad door de Geallieerden bezet is; dit gen, dat zij met Rome hetzelfde zullen doen als zij met Napels gedaan hebben, eeuwige stad of geen eeuwige stad".

De Duitse genietroepen ondermijnen alle grote gebouwen. Onder elk Ministerie liggen de springstoffen en alle grote hotels, bruggen en belangrijke waterleidingen zijn ondermijnd. De vluchtelingen zeggen, dat tijdbommen klaarliggen om af te gaan nadat de stad door de Geallieerden bezet is; dit is dezelfde tactiek die te Napels gevolgd werd en als gevolg waarvan vele burgers omkwamen.

De vluchtelingen zeiden, dat de nazies van plan zijn alle archieven van de Italiaanse Regering te vernielen, zodat degenen, die komen om het land te besturen zich voor een ware chaos gesteld zullen zien.

Men schilderde het volgende beeld van Rome: Er zijn ploegen toegewezen voor elk district om in elk gebouw — zelfs particuliere woningen — te speuren naar machinerieën, kunstwerken, juwelen, zilverwaren, zelfs automobielen en banden en alles wat voor de Italianen of Geallieerden van enige waarde zou kunnen zijn. De burgers. die trachten deze systematische plundering te verijdelen, lopen de kans te worden doodgeschoten.

De Duitsers zijn niet binnen Vaticaanstad gekomen, doch er staan schildwachten bij de ingangen, zodat alle in- en uitgaanden gecontroleerd worden.

Mussolini's nieuwe fascistische regime heeft alle Italianen tussen de 18 en 52 jaar opgeroepen en de nazies zorgen voor de uitvoering van deze order. Iedereen tussen de 18 en 52 jaar, die op straat gevonden wordt, kan worden gearresteerd en als vee op een trein gezet worden om naar Noord-Italië of Duitsland vervoerd te worden. Rome's voedselvoorziening is zeer ernstig omdat de Duitsers geregeld opvorderen wat in de stad aankomt (Londen, (AP) 7.11).

SABOTAGE.

Te Marloie, op de lijn Brussel — Luxemburg, zijn twee gemaskerde patriotten in het electrisch seinhuis van de spoorwegen binnengedrongen en hebben den onder-station-overste, den seiner en den treinwachter, die er zich bevonden, verplicht zich te verwijderen.

Daarna hebben zij het seinhuis in brand gestoken. Al de apparaten werden buiten dienst gesteld. De schade beloopt twee millioen franc.

ZWEEDSE HULP NA DE OORLOG.

De Zweedse Medische Vereniging heeft aan de Zweedse Regering een speciaal opleidingsplan aangeboden voor de Zweedse geneesheren, die erop bestemd zijn na de oorlog in het buitenland inzonderheid in Polen dienst te doen.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **Een bericht** uit Tallinn (Estland) zegt, dat de Duitse bezettingsoverheden sommige sectoren van de Baltische staten in alle haast versterken met het oog op een mogelijke Duitse terugtocht van het Leningrad-gebied. In de steden Kingisepo. Luga en Gdov kregen de burgers opdracht tot ontruiming.

— **Heden** zagen waarnemers aan de Engelse kust talrijke Geallieerde bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen over het Kanaal trekken in de richting van het vasteland. De formaties schenen grotendeels te zijn samengesteld uit middelzware toestellen, die reeds wekenlang aanvallen doen op vliegvelden en andere militaire doelen in Frankrijk.

— **Het 5e leger** heeft de stad Calabritto veroverd. Men gelooft, dat de vijand de haven van Gaeta verwoest.

— **Het DNB** zeide in een uitzending van Berlijn, dat 2 Britse motortorpedoboten een stoutmoedige deden om in de Sogne Fjord, op ongeveer 80 kilometer ten Noorden van Bergen in Noorwegen, binnen te dringen. Zij zouden zijn onderschept door een Duitse patrouille en gedwongen zijn tot vluchten.

— **Gisteren** werden de aanvallen op de spoorwegen en het rivierverkeer in Birma voortgezet. Op de Irrawaddy ten Noorden van Mandalay werden 3 rivierstoomboten aangevallen en op de Tsjindwin werden voltreffers geplaatst op een groot riviervaartuig. Vijandelijke motorvoertuigen werden nabij Kalewa bestookt en een staf-auto werd in brand gezet. Bij een nachtelijke aanval op Paleik ten Zuiden van Mandalay werden de rangeerterreinen getroffen en er werd een grote brand gesticht. Overdag vielen gevechtsvliegtuigen en duikbommenwerpers de vijandelijke opslagplaatsen en stellingen in het gebied van de Tsjin-heuvels aan. Veangeances bombardeerden de stad Rathedaung ten Noorden van Akyab. Voltreffers werden geplaatst op gebouwen, die door den vijand bezet zijn.

Partij en Regering in Engeland.

De machtige positie der Regering.

Wie is de Regering in Engeland?

Door het Engelse meerderheids-partijstelsel gaat daar de macht van „de Regering" nog veel verder. Heeft daar een Ministerie een vaste meerderheid in het Lagerhuis, van welke meerderheid de Prime Minister de leider is, dan beheerst de Regering de Partij (en ook het geheime partij-fonds!) ook de wetgevende macht in theorie berustend bij het Lagerhuis berust in de practijk bij „De Regering".

De partij-discipline is in Engeland bovendien veel strenger dan bij ons. Een lid van het Lagerhuis, dat zich in een belangrijke zaak verzet tegen „de Regering", tot wier meerderheid hij behoort, weet zeker, dat hij bij de eerstvolgende verkiezing niet meer candidaat gesteld wordt.

Bovendien beschikt „de Regering" over het Koninklijk praerogatief de Kamerontbinding.

En tegenover het Hoger Huis beschikt „de Regering" over het Koninklijk praerogatief der peers-benoeming daadoor kan en onwillige meerderheid in de minderheid gebracht worden. De bedreiging ermee schrikt het Hogerhuis al zó af, dat het gelijk in 1911, aanstonds van onwillig gewillig wordt.

Zo zien we dus, dat het Britse Regering-systeem geenszins berust op de scheiding der drie machten, maar integendeel op de concentratie van alle macht in de hand van de Regering", al oefent zij haar dan „in naam des Konings".

Dit dictatorschap — want dat is het in feite — wordt geoefend door de leiders van de Partij, die bij de laatste algemene verkiezing de meerderheid in het Lagerhuis heeft weten te verwerven, al berust die meerderheid, — door het verouderde Engelse kiesrechtstelsel — bijna steeds op de minderheid van het totale kiezerscorps. Zo was ook bij ons onder het oude kiesstelsel de Rechterzijde jaren lang in de Tweede Kamer in de minderheid, hoewel ze in het land de meerderheid der kiezers achter zich had.

Alle macht in de practijk bij de Regering.

Al doceren ons dus de leerboeken, dat in Engeland de uiteindelijke macht berust bij het Parlement, omdat dit de koorden van de beurs houdt, dit is pure theorie: de practijk is, dat alle macht berust bij „de Regering", welke macht vooral in vier punten uitkomt.

1. het benoemingsrecht;
2. de uitvoering en administratie;
3. de wetgeving;
4. de financiën;

Vooral in dit vierde punt is de practijk lijnrecht in strijd met de theorie.

Aansluitend bij onze vorige artikelen van 22 en 23 Juni jl. en van Vrijdag jl., hebben wij dus nader te beschouwen.

Het benoemingsrecht is de sleutel.

Vooreerst: het benoemingsrecht. Welk een ontzaglijke macht en invloed „de Regering" daardoor oefent, kan men zich moeilijk realiseren.. In Engeland benoemt „de Regering" de Bisschoppen en Dekens van de „Church of England", omdat deze de Staatskerk is.

Alle rechters, van hoog tot laag, de gehele staande magistratuur al de ambassadeurs en gezanten en attaché's, de Onderkoning van Brits-Indië, de Gouverneurs-Generaal van de Dominions, de Gouverneurs van de Kroon-kolonies, met al hun voornaamste ambtenaren, de professoren der Universiteiten, de Directeuren der gevangenissen, de hogere officieren van leger, vloot en luchtmacht, al de hoge en lagere burgerlijke ambtenaren, m.a.w. alle belangrijke en vele minder belangrijke officiële functionarissen worden benoemd, of — wat practisch op hetzelfde neerkomt — aan den koning ter benoeming voorgedragen door den Prime Minister als hoofd van „de Regering", of door een der Ministers, waaruit zijn cabinet is samengesteld.

Dit alles is bij ons evenzo, alleen met dit verschil, dat de biezondere bevoegdheden, welke in Engeland de Prime Minister oefent, bij ons de Minister-President niet bezit. Hij is de Voorzitter van de Ministerraad, meer niet. Hij kan als zodanig voordragen. Hij kan dit, evenals de andere Ministers alleen doen als Hoofd van het Departement, dat hem is toevertrouwd. Wel is in het Reglement voor de Ministerraad bepaald, dat sommige voordrachten voor belangrijke ambten niet mogen gedaan worden, dan in overleg met de Ministerraad.

Wel geldt ook voor al deze benoemingen de ministeriële verantwoordelijkheid, maar in Engeland gelijk bij ons heeft deze practisch in deze materie weinig te betekenen. In Engeland nog minder dan bij ons, omdat daar de meerderheid het Ministerie steeds tegen de aanvallen der oppositie steunt.

De uitvoering is voornaamste taak der Regering.

Vervolgens: de uitvoering in de administratie. Hierin ligt eigenlijk de voornaamste taak der Regering. De leerboeken noemen haar „de uitvoerende macht". Maar zij omvat heel wat meer dan enkel de uitvoering van door het Parlement aangenomen wetten. Er valt een groot stuk werk onder, dat nooit door enige wet geregeld werd.

Maar reeds de enkele uitvoering van wetten is al hoogst belangrijk en veelomvattend, temeer daar het streven er steeds meer op gericht is, in de wetten alleen de algemene beginselen, de hoofdlijnen op te nemen, en de uitwerking ervan over te laten aan Algemene Maatregelen van Bestuur en Koninklijke of Ministeriële Besluiten.

Bovendien moet „de Regering" toezien, dat en hoe de lagere besturen, — Provincies, Gemeenten, Waterschappen — de wetten uitvoeren: het konninklijk vernietigingsrecht, niet alleen wegens strijd met de wet, doch ook met het algemeen belang — een zeer rekbaar begrip! — geeft aan „de Regering" de stok achter de deur in handen.

Denkt voorts aan de grote bedrijven: Post, Telegrafie en Telefonie, — Spoorwegen, Staatsmijnen, — en men ziet, hoever het begrip „administratie" reikt.

Denkt ook aan Leger en Vloot, waarvoor het Parlement wel de gelden moet toestaan, maar waarvan de besteding geheel geschiedt door „de Regering". Zo besloot in Engeland „de Regering", zonder het Parlement te raadplegen, tijdens Wereldoorlog I, dat de gehele Engelse vloot in de Noord-Zee geconcentreerd zou worden, en de verdediging van de Middellandse Zee overgelaten werd aan de Franse vloot.

In het buitenlands beleid handelt de Britse regering feitelijk zonder contrôle.

En zo besloot de Engelse Regering, in 1929 terwijl het Parlement op reces was, om de Britse troepen uit het Duitse bezette gebied terug te trekken. Alle uitvloeisels van de gevolgde Buitenlandse Politiek, het domein, waarop „de Regering" zich volkomen zelfstandig en onafhankelijk beschouwt. In Engeland heeft „de Regering" — anders dan bij ons — zelfs de goedkeuring van het Parlement niet nodig voor de ratificatie van tractaten. En voor het gehele dagelijkse buitenlandse beleid — dat toch zowel vrede als oorlog ten gevolge kan hebben! — handelt „de Regering" geheel vrij en feitelijk zonder enige contrôle.

De koloniën staan feitelijk buiten de bemoeienissen des Parlements.

En dan het koloniale beleid! Practisch heeft daarover het Britse Parlement niets te zeggen. Er wordt wel eens over gedebatteerd, maar — de meerderheid steunt steeds „de Regering".

In theorie heeft het Parlement alles te zeggen: het kan het gehele Ministerie en ook een enkelen Minister tot aftreden dwingen. Practisch is dit van weinig betekenis — zelfs afgezien van het feit, dat de meerderheid „de Regering" steeds volgt en dekt, — omdat het Parlement van de feiten der administratie vrijwel niets weet.

Ontzaglijk groot en uitgebreid is dus de macht van „de Regering" ten aanzien van de administratie, en uiterst gering is hier juist de contrôle van het Parlement.

De wetgeving. Initiatief en amendement.

Ten derde: de wetgeving. Deze behoort dan toch wel in hoofdzaak tot de taak van het Parlement? Zeker, zo staat het in de leerboeken. Dat is de theorie. Maar de practijk?

Daar is het recht van initiatief — maar juist in Engeland heeft dit practisch niets te betekenen: Een initiatiefvoorstel komt er nooit door, als „de Regering" zich ertegen verzet. Bij ons staat dit in de laatste twintig jaren iets minder ongunstig. Toch is het voor een kamerlid, dat niet over de ambtenaren-voorlichting beschikt, gelijk een Minister, uiterst moeilijk een enigszins uitvoerig wetsvoorstel technisch in voldoende vorm te redigeren.

De regel is dus, ook bij ons, dat wetsontwerpen door „de Regering" worden ingediend en verdedigd.

Dan is er het recht van amendement, zeker, maar als een amendement onaannemelijk wordt verklaard, heeft het bij ons weinig, in Engeland in het geheel geen kans van aangenomen te worden.

Steeds meer worden grote wetsontwerpen voorbereid in commissies of „raden", buiten het Parlement, dat ook daardoor zijn invloed ziet verminderen.

En dan — het steeds meer overlaten van verdere regeling en uitwerking aan Algemene Maatregelen van Bestuur, die de goedkeuring van het Parlement niet behoeven

Ook de macht des Parlements over de financiën is theoretisch.

Tenslotte: de financiën. Feitelijk berust de hoogste macht in de Staat bij het Parlement, want „it holds the pursestrings", de koorden van de beurs. En de „conventions", de „conventions"!......

Zo staat het in de Engelse leerboeken.

Dat is echter de theorie. Maar let ook hier op de practijk. Schuilt er in dit oude, eerbiedwaardige staatsrechtelijk dogma nog enige reële waarheid?

Voor ons land, ja. De Staten-Generaal kunnen, door de begroting af te stemmen, een Ministerie, of elken afzonderlijken minister, dwingen af te treden.

Wel zegt artikel 77 van onze Grondwet: „De Koning stelt ministeriële departementen in, benoemt er de hoofden van, en ontslaat die naar welgevallen", — maar zelfs dit koninklijk praerogatief, gebonden als het is aan de ministeriële verantwoordelijkheid, staat machteloos, als het Parlement de koorden van de beurs toetrekt.

Maar in Engeland? Feitelijk is daar, door de werking van het twee-partijenstelsel, ook het contrôlerecht van het Parlement over de financiën illusoir geworden. De oppositie kan controleren, de meerderheid steunt en dekt „de Regering".

Evenals bij de wetgeving berust bij de financiën het initiatief bij „de Regering". Zeker, uit de oude tijd, toen de Koning aan het Parlement toestemming moest vragen, om belastingen te heffen en gelden uit te geven, rest nog het gebruik, dat „de Regering" jaarlijks aan het Parlement moet voorleggen een reeks begrotingen en een ontwerp-Middelenwet. Het vaste gebruik in Engeland is, dat het Parlement de begroting niet kan verhogen, — een mening, waaraan bij ons de anti-revolutionairen ook steeds nog vasthielden, — en aan de Middelenwet geen door de Regering niet-gevraagde belasting kan toevoegen, maar alleen voorgestelde belastingen kan weigeren.

Dat is de theorie. Maar wat zij oorsprong heeft gevonden in de zwakke positie van den Koning tegenover het Parlement, is thans de kracht van „de Regering", als deze beschikt over een vaste partij-meerderheid. Het Parlement pleegt noch in de begrotingen noch in de Middelenwet ook maar iets van belang te veranderen. Er is geen serieuze behandeling ervan, want „de Regering" laat aan haar meerderheid geen afwijking van haar voorstellen toe. Nergens laat „de Regering" minder vrijheid van handelen aan het Parlement dan in de sfeer der Financiën. Nergens is het dictatorschap van „de Regering" zo klaar blijkend als daar.

De Ambtenarij vormt de Regering.

Maar wie is dan eigenlijk die oppermachtige „Regering"? vraagt gij, angstig geworden over zoveel machtsbezit.

Hier zien wij twee elementen, die haar samenstellen: vooreerst het „Ministerie" practisch wil dit in Engeland zeggen: de politici uit beide Huizen van het Parlement, die daartoe door den eersten minister zijn uitverkoren. In alle leerboeken lezen we nu, dat men onder „de Regering" te verstaan heeft het „Ministerie".

Maar daar is — vervolgens — een ander, niet minder belangrijk element, waarover alle leerboeken echter het diepste stilzwijgen bewaren: de „Permanent Civil Service" de gezamenlijk ambtenaren, de bureaucratie. Deze werkt in stilte en in het verborgene, maar doet feitelijk al het werk, dat naar buiten het werk schijnt van het „Ministerie". De oefening van alle functies, de oppermachtige beheersing van de Staat, ligt feitelijk in handen, niet van het tijdelijke „Ministerie", maar van de blijvende bureaucratie.

De democratie door het Parlement is eerst feitelijk vervangen door de aristocratie van het „Ministerie", dat men ziet, maar dat overheerst wordt door de beroepsadministrateurs, door de bureaucratie, die men niet ziet. Feitelijk en in theorie zijn de ambtenaren de deskundige dienaars van het politieke Ministerie. Maar als vaststa, wat niemand ontkennen kan, dat het Ministerie niet regeren kan zonder de ambtenaren, vast staat ook, al wordt het heftig ontkend, dat de ambtenaren regeren kunnen, ook zonder Ministerie. Alles zou gewoon doorgaan, en men zou er weinig van bemerken.

In het Engeland van onze tijd zijn dus feitelijk — niet in theorie — de ambtenaren „de Regering".